

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ EMILE BERGERAT

ΕΝΑ... ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΑΝΔΡΟΓΥΝΟ

Η κυρία Βιλεμίνη Πλουγαγιόν, μία κομψή και μεσόκοχη κυρία, ύψους 1.90 μ. και βάρους 2 112 τόνων δίχως απόβαρο, κάθεται στο σαλόνι της και διαβάζει ένα έκλεκτο μεσαιωνικό μυθιστόρημα, ιστορικομαντικής πλοκής και ιστοσέσεως.

Ξεφωνίζει τότε - τότε με λαχτάρα, καθώς χτυπάει την παλάμη του χεριού της άπελοιστικά ενώ νοστί τη λεοφόρο... - παρτόν! - έπάνω στην κοιλιά της ήθελα να πώ, και τ' έφασαθητα ματάκια της βοικωνόν. Σε μία στιγμή, έπιτέλους, δέν άντεγει άλλο στις συγκινησεις που της φερονόν τ' άβάσανα της ηρωίδος του βιβλίου, κι' ένó τó πετάει σέ μία γωνιά, μοιρομυρίζει με λυγμούς :

-Γαλατφόρος Γερτρούδη... Πέριωται να μη άπολαύσης την άματον συγκίνηση της ιερότητος, εις τας άγάλας του ύπεράγαν ρεδιούργου ύποκόμητος ... Βονιφάτιε μου !...

Στήν έπικληση αυτή της ύπερτερης σιμιάς του, ó κ. Βονιφάτιος Πλουγαγιόν θεωρεί περικότων ν' άπαντήσει παρειθύς. Σαπλομένος με ραχατί κοντά στη θεριάστρα - μέσα στο ζεστό γραφείο του - παρακολούθει με ζαρωμένα τ' αφτιά, στην έφημερίδα που διαβάζει, τó σκαρφάλομα του τιμαριθμού της ζωής ως τόν έδδοιο οδανό...

Άπελοιστή τόν πιάνει. Και ξεφωνίζει :

-Πώς θά τ' αβγάλομε πέρα, Θεέ μου !... Πώς να ζήση τίμα σήμερα ένας έντιμος οικογενειάρχης !... Πώς να τ' αβγάλο πέρα με έννηκόσες ψυροχιλιάδες φράγκα, πούχω τοκίοει με 50 οιο, αφού έχω να θρέψω με τούς τόκους των γυναικιά κι' ύπρητη !... Πρέπει έξάπαντος ν' αύξησω τόν τόκο τή χρονιά αυτή σέ 70 οιο τούλάχιστον !...

Έξαφνα διακόπτεται ξανά στις πένδυες σκέψεις του, γιατί καινούργιος γυλλισμός - πιδ άπειλητικός τώρα - φτάνει σ' τ' αυτιά του :

-Βονιφάτιεεεεεεε !... -Χίλιοι διαβόλοι να πάρουν κι' έσένα και τόν Βονιφάτιό σου, γρονιάζει μέσα του έξω φρενονό ó Βονιφάτιος. Τί σκούεις, τετρατάζει ύποτότητα !...

Κι' ύστερα, μαλακώνοντας άπότοια τή φωνή του, άποκρίνεται γλυκά :

-Με φώναξες, τρυγονάκι μου !... Τί θέλεις !...

Η κυρία Βιλεμίνη του λέει με λυγμούς και δάκρυα :

-Δέν άντέχω, καιμένη, να παρακολουθήσω τή συνέχεια του βιβλίου... Άασαχ, με πνίγει ή συγκίνησης... Άποδιθάσέ το έσού τó μεσημέρι και πές μου τί άπόκανε ή Γερτρούδη με τόν βδελυρό έκείνον ύποκόμητα ντε λά Τέτ - Κορνύ !...

-Ησάχασε, πιτσονάκι μου, θά τó διαβάσω και θά σού πώ τή συνέχεια τó μεσημέρι !... Τής ξεφωνίζει ύπάκουα ó φοικαράς ó Βονιφάτιος, και δαγκάνει με λίσσα τ' α μιστάκια του.

Τούχεται όμως να χρεπάση, να σκάση άντ' άπότοια, να πνίξη με τ' α χέρια του τó δεκατέσσερες φορές όγκωδέστερο άτ' τόν έαυτό του έμμεση του και να τού δαγκάση σ' τα τελευταία τó λαρούγγι.

Και μοιρομυρίζει άγανακτισμένος :

-Άκούς έκεί, να καινεταί ó κόσμος άτ' την άρχίβεια - 32 φράγκα σήμερα ó βούβαλος τού γάλακτος, άπό 30 πούχε τόν περασμένο μήνα - και ή άδιάφορη γυναικιά μου να νοιάζεται μεκοιλιάγοντας για τούς σεντάδες τής Γερτρούδης !... Πώς να την σκαλλοδρίσω, Θεέ μου !... Πώς να ξεσάσω άπάνω της τó άχι μου, που λίγο να την λοξοκντάξω, θά μου άλλάξη τόν άδόξαστο !... Ά, βοήκα !...

Κατσουφιασμένος, σηκώνεται και πάει στο σαλόνι. Στέκεται όρθός άντίχρη στη φούκιά του, σταυρώνει τ' α χέρια του στο στήθος και λέει με βαρεία φωνή :

-Άνδοκλες περιστάσεις, γυναικιά !... Χάνει κανένας τó μυαλό του άτ' την άρχίβεια κι' άπό τ' α έξοδα... Και σάν να μη φτάνουν αυτά, έχεις και τούς ζητιάνους τού δρόμου, μαζί με τ' α άλλες, πιδ ένοηλικές άκόμα, ζητιάνες των φιλανθρωπικών συλλόγων, που σού γίνονται ταμπουή με τούς καθημερινούς έράνους των !...

-Νά κοιμπώνεσαι καλά, Βονιφάτιέ μου, μόλις τις βλέπεις... Άποκρίνεται άνήσυχη ή γυναικιά του. Άκούς έκεί, τις σουβλουούδες, που για να βολέκονται στο δρόμο και ν' άλωνίζον, παροτσόν τó νοικοκυριό τους κι' έρχονται να μ' ας ξεπενταρίζουν τότε για τούς φταγούς και τότε για τούς άστεγούς !...

-Κι' όμως, γυναικιά, την έπαθα σήμερα... Έτοιμαζόμουν να πάω στο γραφείο, με μόλις ξεπόρτισα, χρορρά ! με άρπάζει μία γοντηρή και ή ώρα σάν κι' έσένα - και μωή πασάρει β.

να πεντάραχμο λαχείο κύπερ των άνεποδητών λέει... Έγ, και τή στροφή μπροστά, που λές, Βιλεμίνη μου, κι' άρχίζω να την ξεπλένω : Μωρή φούκιά, τής λέω, μόρε έλέφαντα δισκάνητε, μωρή χίνα φαλακρή, μωρή καλοθρεμμένη γραμμά, που όταν δέν μου διαβάσεις στο σπίτι μεδιτορήματα, τρέχεις στις ρούγες και στις μεδιτορακατελούδες και...

—Μά σέ μένα τ' α λές αυτά, Βονιφάτιέ !... Ξεφωνίζει ή κυρία Βιλεμίνη, συμφρώνοντας άπειλητικά τ' α φρέδια.

Ό έρμος Βονιφάτιος συνέχεται έγκαίριος και σιζεί τ' α σιάτιά του :

-Χριστός και Παναγιά, κοκκί μου !... Πώς τó φαντάστηκες αυτό !... Νά, σ' έκεινη τ' αφαλλά, που έτυχε να είνε λιγάκι παχουλή και λίγο πιδ στοριπουλή άπό σένα... Άς είνε... Λοιπόν, που λές, έκείνη δέν έβγαλε μιλιά, γιατί έδλεπε όλοφάνερα πώς είχα δίχμο... Έ, συγκινήθηκα κι' έγώ, βρε γυναικιά, δηλαδή γλυκειά μου Βιλεμίνη, κι' είπα : Άς πάει στην όργη, τί ψυχή έχει ένα ταλλήρακι !... Ούτε τó βρισίδι που τής τράβηξε δέν τής πληρώνω... Τής τ' άδοσα λοιπόν μοσορόδιμα και μισογαλάκι κι' έφυγε... Έγώ όμως, να σού πώ την άλήθεια, μόλις τ' άποσα τó λαχείο φοβήθηκα να πάω πιδ πέρα, γιατί σέ κάθε σταυροδρόμυ βρισκόταν έγκαταστημένο κι' άπόνα λησταρχικό λημέρι... Γύρισα λοιπόν σ' ατί, τηλεφώνησα στο γραφείο πώς είμαι άδιάθετος κι' έστειλα στον κόκακα έράνους κι' έρανοστρες... Η κυρία Βιλεμίνη φαίνεται κατενθουσιασμένη. Δέχεται ένα φιλάκι τρυφερό άτ' τόν πανούργο και διπλωμάτη Βονιφάτιό της κι' ή προηγουμένως δυσάρεστες μικροαρεξήγησεις ξεχνιούνται άμέσως...

Σέ λιγάκι ήρθε τó μεσημέρι. Ό Ίωση, ένας μισοκακόμορος λαχέτης, ó όποιος έκτελούσε στο μέγαρο τού ζεύγους Πλουγαγιόν τ' α καθήκοντα καμαριέρη, καμαριέρας, μαγειρίου, μαγειρίσας, άρχιμαγειρίου και πλυστας, τούς σερβιρίζει τó πλούσιο φαγητό τους - μισό κοτόπουλο κοκκινιστό και με νερόβραστη πατάτα - κι' ύστερα άποσφύεται σέ μία γωνιά, περμιώνοντας τ' άρεντικά του να περιδρομάσουν...

Έβγαλαν, Άφσαν στον Ίωση μισή φτερούγα τού πουλιού, για να χορτάσει κι' α τούς σάν κι' έκείνους. Κι' ένó ó άμοιρος σ' α κώνει τó σερβίτιο άτ' τó τραπέζι στενάδωτας θλιβερά, ή κυρία Βιλεμίνη ξαπλώνεται στην καιμωμένη με τ' α μέτρα της πολυθρόνης να χωνέψη (;), και ó κ. Βονιφάτιος πιάνει τó μεδιτορήμα σ' τα χέρια - σύμφωνα με την παραγγελία τής σιμιάς του - για να την κάνη ένήμερη των περιπετειών της στα λαπάφου Γερτρούδης !...

Έβρασαν τρεις μέρες. Η κλήρωσις τού μεγάλου φιλανθρωπικού λαχείου έγινε, κι' ή κυρία Βιλεμίνη, κντάζοντας τόν πρώτο άριθμό τού όποιου τó κέρδος ήταν τετρακόσιες χιλιάδες φράγκα, μοιρομυρίζει άπειλισμένη :

-Καλέ, δέν βοικνέσαι... Ποιός έχασε την τύχη, για να την βρούμε μεις !... Μά και τί καταρμένος, γρονουίζης άριθμός... 131.313... Δηλαδή, τρία δεκατρία στη σειρά... 13-13-13 !... Βονιφάτιεεεεεε... Κντάζε τó λαχείο σου άμέσως και πές μου τόν άριθμό του !...

Ό κ. Πλουγαγιόν συμμορφώνεται άμέσως. Βγάζει άτ' τó πορτοφόλι του τó λαχείο, κντάζει τόν άριθμό και φωνάζει :

-131.313.....

-Θέέ μου, Θεέ μου, κερδίσαι !... Τυχερός στάθηκε ó γρονουίζης κόπτος, Βονιφάτιέ μου !... Κερδίσαιμε τόν πρώτο άριθμό !... Τετρακόσιες χιλιάδες φράγκα !...

Έτσι ξεφωνίζει έξαλλη ή κ. Βιλεμίνη, πετάει την έφημερίδα, τρέχει στο σαλόνι ν' άγκάλιαση τόν σύζυγό της. Έκείνος, μιστρέλλος άτ' τή χαρά του, άνοίγει διάπλατα τ' α μπράτσια του, κοκκίζοντας ν' άγκάλιαση τή μούνα σύζυγό του...

Βλέποντας όμως πώς δέν τ' α καταφέρνει, περιορξεται να τή φιλήση και να πη :

-Έ, τώρα, κατί πάει κι' έχεται... Μπρωρούμε να πούμε πώς θά ζήσουμε στο έξής πούχω άνετα λιγάκι... Ένηκόσες χιλιάδες πούχω στον τόκο και τετρακόσες τού λαχείου, μ' ας κάνουν ένα έκατομμύριο τριακόσες χιλιάδες φράγκα... Άν τ' α τοκίοισαι, βρε γυναικιά, με 90 οιο, τότε θά μπορούμε κι' είνε έπιτέλους να ψήνουμε στην κατασρόλα όλο κληρο κοτόπουλο !...

-Μπορώ κι' έγώ να έλλίσω σέ καιμιά κροφάλα άδήςου τού μισού !... ναιουρίζει κνταφράκιά ό στεγνός και πολυσόλος Ίωση, ό όποιος παρακολουθούσε τή σκηνη ξεκονίζοντας άπαράτητος τó σαλόνι. Δέν ζήτηνά και πολλά, καλόι μου κύριου... Νά, ένó σκαρτάνα φράγκα μηνιαίας να τήν αβήθησε πιδ

-Μωρή φούκιά, μόρε έλέφαντα, μωρή χίνα φαλακρή !

Ό δύστυχος όμηρέτης κατάνει τή γλώσσα του !...

Η ιστορία αυτή, αδελφέ μου, είναι μία γλυκερά θλιμμένη ιστορία, που την ψευδοί το βραδινό αέρακι, ήταν περνή ανάμεσά απ' τ' φύλλα των καστανιών. Θα το ξέρεις, πιστέω, το μικρό πάρκο της πατρίδας μας, που κάθε φθινόπωρο το χώμα του σκεπάζεται με τ' νεκρά του φύλλα. Τέτοια εποχή ήταν και τότε, που τ' φύλλα των καστανιών του μικρού πάρκου μας είχαν γίνει κίτρινα, πολύ κίτρινα, σχεδόν χρυσά, γιατί έληθοίσε ο θάνατός τους. Στο παραμυθό φύσημα του ανέμου τ' άδελφες να χοροζύζωνται εδώ κι' εκεί και η' ένα στροβίλλισμα ίσως τον άποχαρτισμού, να πέφτουν στο χώμα.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΜΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JEAN BAMEAU

μια κι' έπειτα θάβω να το άγοράσω. Συμφωνείς ; Έτσι θα γίνωμε φίλοι. Και θα παίξουμε εδώ άδελφο να γελάσει.

Ο μικρός άδελφός την γράφει απ' το χέρι.

—Όχι, της έλεε. Δεν θέλω να γράφω.

—Γιατί ;

—Γιατί μπορεί να μη γράφω.

—Μα όταν δεν πάω να πάρω λε-

τό το δελτίο, με τις μελιχρές κι τραυματημένες αντάγρεις, που σκορπούσε στον ουρανό, ήταν έξασιο, κι' η' Αρμάνδη — ένα χαριτωμένο κοριτσιό ως δεκαπέντε χρόνων — έπαιξε άκόμα μόνη μέσ' στο πάρκο, τρέχοντας, έδω κι' εκεί, ανάλαφρη, χαρούμενη, αϊθέρια, σαν μια μικρή νεράιδα των δασών. "Άλλοτε γάθε τόσο τ' άμπράστα της με χαρούμενα ξεφαντώντ', σάν νάβλεπε ν' αγραλλίσση όλον τον κόσμο, κι' άλλοτε πηδοίσε να πιάση κάμπο χροσό φύλλο, που στροβιλλίζοταν στον άέρα. Κάποια κόρηνη άνησυχία την έκανε να τρέξει πάνω - κάτω και να βγάξη ξεφρονιτά χαρούμενα. Μερικές μαζουρές ενοδιές έκαναν τα ροδαλά φουφουνάκια της ν' αναπαίλιον νευρικά. Και γάθε φορά ποίπιανε κανένα φύλλο στον άέρα, το φιλούσε... το φιλούσε με τ' κερραμένα παιδικά γέλια της, χωρίς να ξέρη το γιατί.

Έξωφρα, στη στροφή ενός δρόμου, καθώς πηδοίσε να πιάση ένα φύλλο, το τρελλό κοριτσιό έπεσε πάνω σ' ένα μικρό γυρολόγο, που άναθανε από κεί. Ήταν ένα άμορφο άγόρι ως δεκατεσσάρων χρόνων. Φορούσε κίτρινη σοφίρα και κόκκινη ζακέτα και κρατούσε στη μασχάλη του μία μικρή ξύλινη κασελίτσα. Όταν σκούνησε με δυνάμια πάνω του η κασελίτα, άκούστηκε μέσ' απ' την κασελίτσα ένας ήχος πραγματών που άνακατέστηκαν.

—"Α !... Έκανε ξαφνιασμένη η' Αρμάνδη.

Κι' ύστερα, με τη λήπη ζωγραφισμένη στα άθωα χαρακτηριστικά της, άποθύσθεσε :

—Δέν τ'όθελα !... Δεν έπρόσεξα !... Έσπασα τίποτα ;

Το παιδί την κίτταξε ήσυχο κι' έπειτα κατέβασε τ' άμτια.

—Δέν πιστεύω ! έλεε. 'Άλλ' άς δοίμε πάλι !

Κι' άκουμπώντας κάτω το κασελάκι του, γονάτισε και το άνοιξε.

Η' Αρμάνδη ήταν πολύ θλιμμένη.

—"Ω ! πόσο θά μου κακοφανή, άν έσπασα τίποτε... έλεε, κι' έσκιψε να ιδη μέσα στην κασελίτσα.

Ήταν εκεί μέσα ένας σφωός μπουζουλιάκια με μυχρονιές, κοντιά ποδράς, ζαχαρωτά σε σχήμα ρολογιών η καρδιών και πλήθος άλλα μικροπραγματάκια.

—Είσαι τυχερή ! έλεε ο μικρός, φράγοντας μέσ' στην κασελίτσα. Δεν βλέπω νάσπουσε τίποτα...

—"Α ! νά, κ'άτι βλέπω εκεί σπασιμένο, έλεε ξαφνικά η' Αρμάνδη, που ήθε γονάτισε τώρα κι' αυτή επάνω στα φθινοπωρινά φύλλα.

—Έχεις δίκιο... Ναι... ναι ! έσπασε ένα ζαχαρωτό.

—Τι ήταν ;

Ο μικρός πήρε στην παλάμη του κι' ένωσε τ' άκομμάτια του σπασμένου ζαχαρωτού. Ήτανε μία καρδιά κόκκινη - κόκκινη, σάν ματωμένη.

—Νά, τι ήτανε ! έλεε, άπλώνοντας την παλάμη του. Μούσπασες την καρδιά !... Βλέπεις ;...

Η' Αρμάνδη έδωσε τ' άμτια.

Ο μικρός κίτταξε με τ' γλυκά, ήρεμα μάτια του, την κατέλλα, που γελούσε όλοένα, κίτταζε τις χροσές μπουζούλες της, τ' άδοντα της, που ήταν πιο λευκά κι' απ' το χαλάκι, τ' αχέλι της, που ήταν πιο κόκκινα κι' απ' τ' κερράσια.

—Τι γελάς ;... έλεε θλιμμένος, και τ' άμτια του έγιναν πιο όργα, ενώ στα χέλια του άπλώθηκε ένα παρόπινο.

—Δέν τ'όθελα, καίμενε, δεν έπρόσεξα.

—Όυτε κι' εγώ τ'όθελα.

—"Ε ! τότε, τι μάς νοιάζει ; Γέλα, λοιπόν, κι' έσύ !

—Δες πόσο με νοιάζει για ένα παλιόζαχαρωτό ; έλεε ο μικρός γυρολόγος, χαμογελώντας άδιάφορα, και τ'όλιξε σ' ένα ψιλό χαρτί τη σπασμένη καρδιά.

—Έχεις δίκιο... Κι' έπειτα πόσο μπορεί να κοστίζει αυτό ;... "Α ! νά, καλά που το θυμήθηκα ! Θα πάω στη γιαγιά μου να της ζητήσω χρη-

μνήματα !...

Την αγανάκτηση παραμορφώνει τ' ά χαρακτηριστικά του κ. Βουφάντιου. Κι' ενώ η συμβία της φράώνει τρομαγμένη πλάι του — σάν να άρπάη προστασία απ' τις άρκατικές κι' άπληστες άπαιτήσεις του κωμωμίου — ο σύζυγός της ξεφανώνει βία :

—Γαρμίσια! άποδώ, ληστή!... Μπουσεβίκο... Άκούσε εκεί... Άκόμα δεν ήσπράξαμε τ' κέρδη του λαχείου, κι' έσύ ζητάς να βάλεις χέρι σ' αυτό και στην περιουσία μου !... Εβίασες φτωχό άνδρωπο, βρε !... Ύποψεύρομαι, καταλοβαίνεις ; Άλλά για νά σε τιμωρήσω, θά σου περιουσιώ το μισό σου. Πάρνεις πολλά. Στο έξης θά σου δίνω 25 δραχμές το μήνα.

—Μπράβο !... Σκοιζει η κ. Βιλελμίνη.

Και ο δύστυχος ίσηρέτης καταπιει τη γλώσσα του !...

πιά, πώς θά μωρέσω ν' άγοράσω τη σπασμένη σου καρδιά ;

—Δέν θέλω να την άγοράσω. Σού την χαρίζω.

Και λέγοντας τ' λόγια αυτά, έβαλε μέσ' στο χέρι της Αρμάνδης, που το κρατούσε άκόμα, το χαρτάκι με τη σπασμένη καρδιά.

—Ξέρεις, δεν κάνει, καίμενε, να έρωσής, που έλεε εκείνη, με μία γλυκερά φωνή, πίνοντάς του και το άλλο του χέρι.

Τ' ά χέρι τους βρόθησαν έτσι ένωμένα σφιχτά. Για πολλήν ώρα, τ' ά δύο παιδιά, με τ' άμτια κατεβασμένα, με την καρδιά πλημμυρισμένη άπο μίαν άρρητη ήσση, έμειναν σ' αυτή τη στάση άκίνητα κι' άμλητρα...

Μία γλυκαί τρεμούλα άπλώνοταν σ' όλο τους το κορμί κι' έστεινε ως την άκρη των δαχτύλων τους κι' ίσως πιο πέρ' άνάω.

Το σούφουσι έπερε ήρεμο κι' άπαλό, σάν γάδι.

Ξαφνικά η' Αρμάνδη τράβηξε τ' ά χέρι της και πίνοντάς το κεφάλι του μικρού γυρολόγου, τον φίλησε δύο φορές στα μάγουλα...

—Άντιό !... έλεε έπειτα, φευγοντάς. Έμεινα με λένε Αρμάνδη. Έσένα πώς σε λένε ;

—Μέ λένε Έστεμπάν, τραύσει ο μικρός, ενώ τ' ά χέρι του είχαν άποκειναι άπόλωμενα προς τη διεύθυνση που έβγαγε η κατέλλα και χανόταν, σάν μία όπτασία μέσ' στο σούφουσι...

Μά η' Αρμάνδη, πριν φύγει όλότελα απ' το πάρκο, κίνησε πάλι άπο κάτι θάναους, για να ιδη τι θάκανε ο μικρός γυρολόγος... "Α ! το καίμενο το παιδί !... Εχε άποκειναι άποσοβόλιωμενο, άκίνητο, στη θέσι του, με άκαρτερμένα τ' άμτια. Τ' ά μάγουλά του ήταν φλωρισμένα άπο τ' αφιά που τούθωσε η άμορφη εκείνη κατέλλα, που έλαμπε και μωροβόλούσε όλη, σάν νάτανε καμμία πρηχρησότητα.

Έλειτ' άπο λίγο έσκιψε στο κασελάκι του, ταχτοπούσε τ' ά μικροπραγματάκια του και σφιχτοίσε να φύγη. Μά σάν να θυμήθηκε κάτι ξαφνικά, κίτταξε όλόγορά του, ύστερα γονάτισε πάλι στο χώμα, στο μέρος εκείνο πουχε γίνε γι' αυτόν ένα θάνα, και φτύπε ένα καστάνο, που είχε πέσει λίγο πριν άπο το δένδρο του. Έπειτα ξεκαλοήσθεσε το δρόμο του, άνάμεσα απ' τις καστανιές, που τ' ά φύλλα τους ήταν κίτρινα, πολύ κίτρινα, γιατί σπάνε ο θάνατός τους.

Πόσες φορές η' Αρμάνδη έφανήγε σ' αυτό το μέρος !... Ποτέ άδως δεν ξαναπέντησε το μικρό φτωγό γυρολόγο.

Ότόσο, την άνοιξη, παίζοντας πάλι στο πάρκο, είδε ένα πράσινο μικρό φυτό, που έδωγανε άπο τη γη, στο ίδιο εκείνο μέρος, που φίλησε το γυρολόγο... Θάταν βέβαια το καστάνο του Έστεμπάν, που ξεφύτρωσε, για νά θυμίζει την άμορφη εκείνη θάνατοπαρτική βραδεία, όταν σπιγανε κι' έπαλλαν με τον ίδιο φυτό δύο άδελφές καρδιές...

Στο μεταξύ, ο καιρός περνούσε κι' η' Αρμάνδη γίνοταν μεγάλη κι' άμορφη κατέλλα, χωρίς, ώστόσο, να πάγη ποτέ νά πληγνεί στο πάρκο.

—Μην ξερετε τί άπέμνε κάποια γυρολόγο, που τον λένε Έστεμπάν ; Ρώτησε μία μέρα ένα μικρό γυρολόγο.

—Έστεμπάν !... Μα... βέβαια, τόν ήξερα. Ήταν έξάδελφός μου. Μά πέθανε έδω και τέσσερα - πέντε χρόνια. Αυτό το παιδί κάποια κόμα θά τ'όχε χτυπήσει. Ένα χρόνο πριν πεθάνει, είχε γίνε θάναμένο κι' άμιατό. Έτσι έσθουσε αγα - αγα...

Έκείνο το βράδυ η' Αρμάνδη έμεινε ώρα πολλή κοντά στο δέντρο, πουχε φτύσει ο Έστεμπάν στο μέρος άπου τον φίλησε.

"Ω ! το δέντρούκι αυτό θά της περιφραζε σάν μια παλιή άναμνηση... Και για νά το προστατεύση, το περιφραζε με πέτρες και ξερολάδα.

Τώρα του Έστεμπάν η καστανιά ήταν μεγάλη, με πολλά φύλλα. Είχε το ήθος άνδρωπου κι' έδωγε πώς την άνοιξη θάναους.

Την άνοιξη άδως, όταν άνησαν η' καστανιές, η' Αρμάνδη παντρεύτηκε μ' έναν πλούσιο κτηματία των περιχώρων. Δεν άπορούσε, βέβαια, σ' όλη της τη ζωή νά σκεφτείται το μικρό γυρολόγο...

—Τι εύτυχημένο ζευγάρι ! έλεαν όλοι ο χωρικοί.

Και πραγματικά, ο άνδρας της ποίε την άγαμέμνη την Αρμάνδη !...

Ένα βράδυ άδως, ενώ το ταριαστό ζευγάρι έκανε τον περιπάτο του στο πάρκο και περνούσε κοντά άπο μία μικρή καστανιά, έξη ψηλότερα απ' το άνάστημα ενός άνδρωπου, η' Αρμάνδη έστεινε απ' το μπράτσο του άντρου της :

—Γιατί φεύγεις ; την ρώτησε έσκιως.

Μά η' Αρμάνδη δεν τού άπάντησε. Εχε άπόκειναι το μπράτσο της στο κλαδάκι της μικρής καστανιάς κι' είχε μωσοκίσει τ' άμτια της. Έδωκε με τη φαντασία της τ' ά γλυκά, τ' ά ήρεμα μάτια του Έστεμπάν.

Όταν σπρωσε το κεφάλι της και κίτταξε ψηλά, είδε στην κορυφή της καστανιάς ένα μικρό λευκό κολλοδάκι κι' άνταρη στον ούρανο ένα αναμνηστικό άστρο. Μés' στο ναύ της είχαν σπιξει άεξεφώροτα τ' άμτια του Έστεμπάν, το κολλοδάκι έκείνο και το άστρο του ούρανού...

Όρα πολλή η' Αρμάνδη δεν άπορούσε νά ξεχωρίση τ' ά τρία αυτά πράγματα...

